

נספח 21:
מכתב מהרב נפתלי הרץ הלוי לרב צדוק קאהן
- י"ח בתמוז תרס"א'

ב"ה

יום ו' ח"י תמוז תרס"א יפו ת"ו

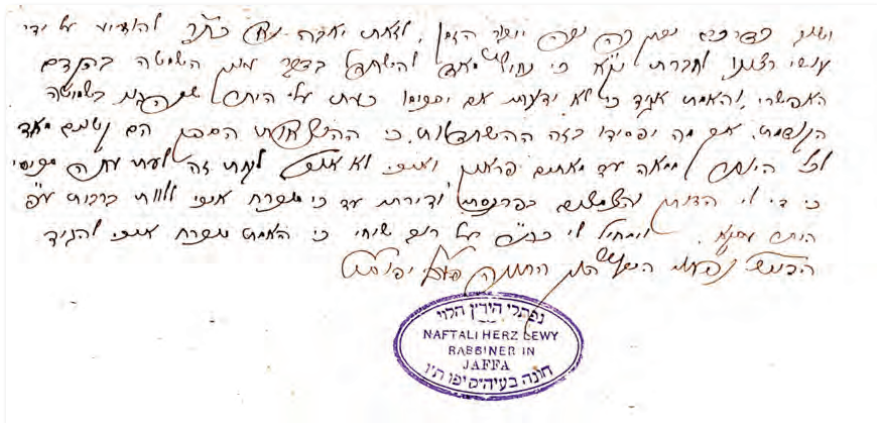
שלום לכבוד הרב הגדול, מעוז ומגדול, תפארת ישרון רב לעדת מדינת צרפת גדול שמו ביהודים כש"ת [כבוד שם תפארתו] מ' צדוק הכהן נ"י

אחדש"ה [אחר דרישת שלומו הטוב], ההכרח יאלצני עוד הפעם לבא בכתובים אל מעכ"ת [מעלת כבוד תורתו], זה כשבע שנים שיגעתי למצוא דרך נכון על מכירת היין בשנת השבע שנת השמטה, ואנכי היודע כמה יגיעות יגעתי וכמה זמן נחוץ על זה, ובהיות הגאון ר' יהושע ליב ז"ל מבריסק בחיים חיותו לא נצטרכתי ליגיעות רבות, כי כאשר הצעתי לפניו דרכי ההיתר והסכים על ידי ה"ה [ה] די לי, כי אחרי דבריו לא הי' [ה] מי שיפקפק. אמנם כי שבק חיים לכל חי, והדרך שסללתי לי בשמיטה שעברה לא היתה דרך כבושה, ולא הסכים הגאון מבריסק ז"ל כי אם לשעתו. וכעת קרבה שנת השבע היא שנת תרס"ג, ואין לנו זמן להתעסק בזה כי אם שנה אחת היא שנת תרס"ב הבע"ל, והמלאכה כבדה מאד, כי צריך ונחוץ להיות בהסכם גדולי הזמן ביחד. למען יהא מקום להתיר המסחר. ואם לא נשתדל בזה אזי יבטל הכשר היין מכל וכל. ואנכי כבר הודעתי זה בפה בראשית הקיץ ולא מצאתי מענה. ואם אניח מלהשתדל בזה יאמרו עלי שהפסדתי את היין. לזאת מצאתי מחוייב את עצמי להודיע למעכ"ת העומד בראש חברת יק"א, כי אם לא יתנו לי רשות להתעסק בזה וההוצאות הדרוש לזה, לא אשתדל עוד. והאשם לא יתלו בי. ואם כי במכתב ה' [אדון] מאירסאהן שכתב למעכ"ת אודות מכתבי למעכ"ת על דבר עשיית הברכות בשבת במרתף האשים אותי ה' מאירסאהן כי לא פניתי במכתבי אל ה' פריענטע, האמת אני כי בראותי בהיותו פה כמה פעמים לא ידעתי ולא הכרתיו לא ראיתיו ולא שמעתי כי לא נחשבתי בעיניהם אפילו לאיש פשוט, נמצאתי במבוכה גדולה אם יש לי רשות להשפיל כבוד התורה כל כך ולהכנע תחת עגל הזהב. ובפרט כי רואה אנכי בכל פעם דחיפה גדולה מאתם אלי. כי אפילו השכירות שאני מקבל בכל שנה, זה כשלושה חדשים ששלוחי הולכים בכל פעם לבקש מלעווי העומד בפה, והוא מדחה מיום ליום. פעם יאמר יכתוב לפריענטא פעם יאמר יכתוב לפאריז עד אשר נמאס בעיני כל השכירות, הגם שאני משלם רבית בעדם. ומכל זה רואה אנכי כי לבם אינם נכון אתי, ולמי אכתוב ולמי אפנה, ולכן לא מצאתי מקום גם כעת לכתוב כי אם לכת"ר כי הם ידחו אותי בלך ושוב כדרכם ובין כה וכה יעבור הזמן, לזאת יאבה נא כת"ר להודיע על ידי עושי רצונו לחברת יק"א כי נחוץ מאד להשתדל בדבר ענין השמיטה בהקדם האפשרי. והאמת אני כי לא ידעתי אם יסכימו כעת על היתר שנהגנו בשמיטה הקודמת, אך מה יפסידו בזה ההשתדלות,

475

כי ההוצאות הספק הם קטנים מאוד לכל היותר ממאה עד מאתים פראנק, ואנכי לא אוכל לקחת זה לעת עתה מכיסי כי די לי הדוחק והצמצום בפרנסתי ודירתי עד כי מוכרח אנכי ללוות ברבית ע"פ היתר עסקא. וימחול לי כת"ר על רוב שיחי כי האמת מוכרח אנכי להגיד

הדו"ש נפתלי הירץ הלוי החונה פעה"ק יפו ת"ו

באדיבות ארכיון קום-שליון